

Ifølge de vejledende principper er medlemsstaterne frit stillet til at oprette og tilrettelægge mediation i civile sager på den mest hensigtsmæssige måde, men der bør være mulighed for at bringe tvisten for retten, da en domstolsprøvelse er den ultimative garanti for, at parternes rettigheder er varetaget og beskyttet. Medlemsstaterne bør endvidere overveje muligheden for at oprette og tilbyde mediation uden omkostninger for parterne.

For så vidt angår selve mediationsprocessen bør mæglere være uafhængige og upartiske og sørge for, at parterne så vidt muligt stilles lige under processen. Mæglerens opgave er at lette parternes proces med selv at nå en fælles, aftalt løsning på deres konflikt, og parterne kan ikke påtvinges en løsning af mægleren, ligesom mægleren ikke skal lede parterne til et bestemt resultat. Oplysninger om og fra mediationsprocessen bør betragtes som fortrolige, så mægleren ikke efterfølgende kan viderebringe disse, medmindre parterne har samtykket heri, eller det er tilladt ifølge national lov.

Med hensyn til mæglerens træning bør medlemsstaterne overveje initiativer med henblik på at udvikle passende standarder for udvælgelse og træning af mæglerne, deres kvalifikationer og ansvar.

Endelig bør medlemsstaterne stille oplysninger om muligheden for mediation til rådighed både for personer med konkrete tvister og for offentligheden i almindelighed.

Anbefalingen er nærmere beskrevet i betænkningen side 120-123.

2.5.3. Forslag til direktiv om visse aspekter af mægling på det civil- og handelsretlige område mv.

2.5.3.1. Efter at have indsamlet og gennemgået oplysninger om situationen i medlemslandene fremlagde Kommissionen i april 2002 en grønbog om alternativ konfliktløsning på det civil- og handelsretlige område. Grønbogen blev sendt i en bred høring i medlemslandene. I forlængelse heraf fremsatte Kommissionen den 22. oktober 2004 forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om visse aspekter af mægling på det civil- og handelsretlige område.

Formålet med det foreslåede direktiv er at fremme mindelig løsning af tvister ved at tilskynde til anvendelse af mægling og sikre et afbalanceret forhold mellem mægling og retssager.

Ved mægling forstås efter forslaget enhver struktureret proces, uanset hvordan den benævnes eller omtales, hvor to eller flere parter i en tvist selv forsøger

på frivillig basis at nå frem til en aftale om bilæggelse af deres tvist med bistand fra en mægler.

Processen kan indledes af parterne, foreslås eller pålægges af en ret eller være foreskrevet i loven i en medlemsstat. Processen omfatter bl.a. mægling ledet af en dommer, som ikke behandler en retssag om den pågældende tvist. Mægling omfatter således ikke forsøg på at bilægge en tvist under den retssag om den pågældende tvist, som gøres af den ret eller af den dommer, der påkender sagen.

Medlemsstaterne forpligtes bl.a. til at fremme udarbejdelsen af frivillige adfærdskodekser for mæglere, samt uddannelse og videreuddannelse af mæglere.

Medlemsstaterne skal endvidere efter forslaget sikre, at den aftale, der er kommet i stand ved mægling, kan gøres eksigibel, og at parter, der vælger at anvende mægling i et forsøg på at bilægge en tvist, ikke hindres i senere at anlægge en sag vedrørende tvisten, fordi en forældelsesfrist anses for udløbet.

Endelig indeholder direktivet en bestemmelse om fortrolighed i mæglingsprocessen.

Grønbogen og direktivforslaget er nærmere beskrevet i betænkningen side 123-132.

2.5.3.2. Direktivforslaget behandles efter EF-Traktatens artikel 251 (proceduren for fælles beslutningstagen), og Parlamentet afgav i marts 2007 en udtalelse om direktivforslaget. På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. november 2007 blev der opnået politisk enighed om forslaget. Forslaget skal herefter på ny behandles i Parlamentet, og det er endnu uvist, hvornår forslaget vil kunne vedtages.

Retsgrundlaget for Kommissionens forslag er EF-Traktatens artikel 61, litra c, jf. artikel 65. Da Danmark efter artikel 1 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdamtraktaten, ikke deltager i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til bl.a. artikel 61 (forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender), deltager Danmark ikke i en kommende vedtagelse af det omhandlede direktivforslag, der således ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

3. Lovforslagets udformning

3.1. Generelt om retsmægling

3.1.1. Retsplejerådet anfører i betænkningen, at rådet på baggrund af den succes, som forsøgsordningen med retsmægling må anses for at være, fuldt ud kan anbefale, at anvendelsen af retsmægling som konfliktløsningsmiddel ved domstolene gøres permanent og landsdækkende.